

מסקנות תחקיר ה-7 באוקטובר

ביום חמישי בערב פורסמו עיקרי מסקנות תחקיר ה-7 באוקטובר. לפרסום זה קדם רצף של הצגה לפורום הספ"כ (אל"מים ומעלה) של צה"ל והצגות ארוכות יסודיות ובואבות למשפחות השכולות, למשפחות החטופים, ולכלל קהילות העוטף.

יש הרבה מה לומר ובעיקר הרבה מה לעשות עם המידע והמסקנות שבתחקירים אלו והם ילוו אותנו עשורים קדימה. וכל זה עוד בטרם התחלנו לתחקר באופן שיטתי ושלם את המלחמה עצמה. עיקר העניין בהתבוננות על החיל פנימה הוא שנצליח לדבר על הדברים. תחקירים אלה מחייבים העמקה, שיח, בחינה עצמית. ודאי לא משהו שהווטסאפ יכול לפתור. ובכל זאת, פטור בלא כלום אי אפשר, ואני מבקש להצביע על כמה כיוונים בבסיס ללמידה בהמשך.

בראש וראשונה, מצורף להודעה זו מסמך בן 15 עמודים שמוגדר פורמלית כמב"ה (מידע בשם הכתב). לא ניכנס להגדרות של דו"צ, אבל נאמר לצורך העניין שזה מעין תקציר לא לגמרי רשמי שהוא הדבר הכי רשמי שיצא לרשת נכון לעכשיו. בימים הקרובים יופצו ככל הנראה גרסאות מהודקות יותר, מפורטות יותר ורשמיות יותר של צה"ל, אך בינתיים זו גרסא שחשוב לעיין בה, ולא רק בפרשנויות של ערוצי התקשורת השונים. יש חשיבות לכך שכקצינים נכיר את המידע הראשוני כמו שהוא, עד כמה שניתן.

שנית, חשוב לזכור שאנחנו רק בתחילת הדרך.

יש עוד דרך ארוכה לפנינו במעלה התחקירים הללו ודומיהם. והשאלה החשובה ביותר היא מה נלמד מהם, וכיצד נשתנה בעקבותיהם.

ביצוע תחקיר אינו זהה ללמידה ואינו מהווה ערובה לקיומה או להצלחתה, לא כל שכן לגבי השתנות. בעניין הזה, "הטיית האישוש" המפורסמת, שיש לה חלק לא קטן באירועי השבעה באוקטובר- לא הולכת לשום מקום. כולנו עדיין ניחנים בנטיה "לחפש, לפרש ולזכור מידע באופן שתומך במה שאנחנו כבר מאמינים בו".

עניין חשוב נוסף הוא האמון. גם אחרי פרסום התחקירים, השאלה "כיצד זה יכול היה לקרות?!" עדיין מהדהדת בעוצמה.

גם בחדר מלא בכירים בשהוצגו התחקירים, תנועת הגוף השכיחה ביותר היתה תנועת שלילה עם הראש, כמעין סירוב להאמין, או אי יכולת להבין כיצד זה יכול היה לקרות.

אחת התוצאות של ה"בלתי נתפסות" של האירועים, ושל העובדה שהתחקירים לא מביאים תשובה לתדהמה, היא מגוון תיאוריות הקונספירציה שצצו ועדיין צצות, מתיאוריית ה"בגידה" ועד לאחרות, מוזרות יותר או פחות.

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

"אין עם אִשֶּׁר יסֹג מַחְפִּירוֹת חַיִּיו"

מסקנות תחקיר ה-7 באוקטובר

ב' באדר התשפ"ה
02/03/2025

במחקר שפורסם לאחרונה ע"י מספר חוקרים מאוניברסיטת בר אילן בשיתוף עם מכון "אגם" עלה כי סביב 50% מהמשיבים (יהודים, במקרה של הסקר) ענו שהם לא בטוחים שהם שוללים, או מאמינים בתיאוריה מסוג זה (למשל- שגורמים במערכת הביטחון שיתפו פעולה, ידעו ו/או איפשרו את ההתקפה).

נתונים אלה משקפים יותר מכל אולי את אתגר האמון איתו עוד נצטרך להתמודד בשנים הקרובות.

כולנו נצטרך לתחקר, וללמוד, ולהשתנות.

וראוי שנחקוק על לוח ליבנו ונאמץ את דבריו של הרמטכ"ל מלפני מספר ימים:

"אני מקפיד מה-7 באוקטובר 2023, שמחת תורה, כל יום, כמה פעמים, להסתכל לכישלון בעיניים.

ואני אומר לכם, אל תנסו לשכוח, אל תנסו להסיט את המבט. לא ממקום של חולשה, עם הרבה מאוד עוצמה, כי ככה נהיה חזקים יותר.

[...] אנחנו מתחילים להתקרב לפסח, אתם זוכרים איך מוגדר זה שאומר 'מה העבודה הזאת לכם?', ואני אומר לכם, תראו בזה שלנו, כי העבודה תהיה יותר טובה. וברור שיש כאן אנשים עם יותר אחריות ועם פחות אחריות. אני חושב שכל קצין בצה"ל, וכל חייל, חייב ללכת עם הציווי, כאילו הוא עצמו היה מפקד בשבעה באוקטובר, ולראות איך הוא מתקן לשנים רבות קדימה".

נמשיך לתחקר, ללמוד, ולהשתנות- ככל שיידרש מאיתנו.

שיהיה המשך שבוע טוב,

סמואל

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

"אין עם אֶשֶׁר יסוג מַחְכִּירוֹת חַיִּיו"